

Een nieuwe generatie RI&E-instrumenten?

TNO | Kennis voor zaken

Secundaire analyse van de WEA Gebruikersonderzoek digitale RI&E-instrumenten

Datum	11 mei 2010
Aangeboden aan	Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
Aangeboden door	TNO Kwaliteit van Leven / Arbeid
	K. Oude Hengel
	M. de Weerd
	M. Weyers
	A. van Vliet

Alle rechten voorbehouden. Niets uit dit rapport mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van TNO.

Indien dit rapport in opdracht werd uitgebracht, wordt voor de rechten en verplichtingen van opdrachtgever en opdrachtnemer verwezen naar de Algemene Voorwaarden voor onderzoeksopdrachten aan TNO, dan wel de betreffende terzake tussen de partijen gesloten overeenkomst.

Het ter inzage geven van het TNO-rapport aan direct belanghebbenden is toegestaan.

Inhoudsopgave

1	Inleiding.....	4
2	Secundaire analyse	5
2.1	Onderzoeksvragen en methode.....	5
2.2	RI&E naleving.....	6
2.3	De relatie tussen de RI&E/PvA en arbo- verzuimbeleid	11
2.4	De rol van brancheorganisaties bij de RI&E	14
2.5	De rol van de arbodienstverlening bij de RI&E	18
2.6	Conclusies secundaire analyse	22
3	Gebruikersonderzoek.....	24
3.1	Onderzoeksvragen en methode.....	24
3.2	RI&E naleving.....	25
3.3	Gebruiksvriendelijkheid van het digitale RI&E-instrument.....	27
3.4	De bijdrage van de RI&E aan het arbeidsomstandighedenbeleid in bedrijven	29
3.5	Werknemersbetrokkenheid bij het uitvoeren van de RI&E.....	29
3.6	Informatie over arbeidsomstandigheden	29
3.7	Verrijking informatie vragenlijstonderzoek	30
3.8	Conclusies gebruikersonderzoek	32
4	Aanbevelingen.....	34
4.1	Flankerende communicatie- en implementatiestrategie	34
4.2	Een nieuwe generatie RI&E-instrumenten	35
5	Referenties.....	36
	Bijlage 1 Toetsingsregime RI&E-instrumenten.....	37

1 Inleiding

Vanaf 1994 zijn Nederlandse ondernemingen met personeel verplicht een risico-inventarisatie en –evaluatie (RI&E) uit te voeren. De RI&E dient gebruikt te worden voor de inrichting van een beleid om de arbeidsomstandigheden binnen de onderneming te verbeteren en om daarmee tevens gesignaleerde risico's te voorkomen, te elimineren of te beheersen. Het maken van een RI&E en een plan van aanpak en de toetsing daarvan, kost bedrijven tijd en geld. Met name kleine bedrijven ervaren dit als een administratieve last. Samen met sociale partners heeft de overheid in de afgelopen jaren diverse maatregelen genomen om de administratieve lasten te verlichten en daarmee de naleving van de wettelijke RI&E-verplichting te verhogen. De diverse maatregelen hebben een positief effect op de naleving. Toch is er nog geen sprake van volledige naleving van de RI&E verantwoordelijkheid.

Om voor de komende jaren gericht beleid uit te kunnen zetten wil het Steunpunt RI&E-instrumenten (bestaande uit sociale partners en het ministerie van SZW als waarnemend lid) in 2010 een evaluatie uitvoeren naar de toepassing van de ontwikkelde RI&E-instrumenten in de praktijk. Dit onderzoek heeft als doel te komen tot een nieuwe generatie RI&E-instrumenten. Daarnaast dient het inzicht te leiden tot concrete bouwstenen voor het opstellen van toekomstig beleid ter bevordering van de RI&E-naleving.

Namens de in het Steunpunt RI&E-instrumenten vertegenwoordigde sociale partners heeft TNO Kwaliteit van Leven subsidie aangevraagd voor het uitvoeren van bovengenoemde activiteiten. TNO voert het onderzoek uit dat bestaat uit twee onderdelen. Allereerst wordt een analyse uitgevoerd op een recent databestand waarin o.a. de RI&E-naleving is gemeten (WEA). De resultaten van deze analyse zijn gebruikt bij de opzet van een gebruikersonderzoek.

In deze rapportage zijn de resultaten weergegeven van zowel de secundaire analyse als het gebruikersonderzoek.

2 Secundaire analyse

In de periode oktober 2008 tot en met februari 2009 is de Werkgevers Enquête Arbeid (WEA) uitgevoerd in Nederland. De WEA is een tweejaarlijks (vragenlijst) onderzoek onder zo'n 5.000 bedrijven en instellingen. Het doel van de WEA is ontwikkelingen in organisaties te volgen op het terrein van arbeid.

In de WEA is een groot aantal vragen opgenomen over arbeidsomstandigheden, waaronder ook de risico inventarisatie en evaluatie (RI&E). Door het uitvoeren van een secundaire analyse op de WEA probeert het Steunpunt meer zicht te krijgen op naleving van de RI&E-verplichting, relaties tussen het hebben van een RI&E en arbeidsomstandighedenbeleid in bedrijven en de rol van arbodiensten en brancheorganisaties bij de RI&E-verplichting.

Het is belangrijk te melden dat de WEA een vragenlijstonderzoek is onder werkgevers in Nederland is. De vragen over arbo- en verzuimbeleid in bedrijven en de werknemersbetrokkenheid zijn dus vanuit werkgeversperspectief beantwoord.

2.1 Onderzoeksvragen en methode

In deze paragraaf zijn de onderzoeksvragen beschreven en het bestand dat is gebruikt voor de beantwoording van de onderzoeksvragen.

2.1.1 *Onderzoeksvragen*

In overleg met het Steunpunt RI&E-instrumenten zijn vier deelvragen geselecteerd die betrekking hebben op de RI&E. De volgende onderzoeksvragen worden in dit rapport beantwoord:

- 1) In hoeverre wordt de RI&E-verplichting nageleefd?
- 2) Wat is de relatie tussen het hebben van een RI&E/Plan van Aanpak (PvA) en het arbo-verzuimbeleid binnen een organisatie?
- 3) Wat is de rol van brancheorganisaties bij de RI&E?
- 4) Wat is de rol van de arbodienstverleners bij de RI&E?

2.1.2 *Methode*

Voor de beantwoording van de onderzoeksvragen is gebruik gemaakt van gegevens van de WEA. De WEA wordt uitgevoerd door TNO in samenwerking met het Ministerie van SZW. In totaal is de vragenlijst door 5.387 werkgevers ingevuld. Met de gegevens van de WEA kan een representatief beeld van de werkgevers in Nederland worden geschetst. De gepresenteerde gegevens zijn gewogen naar bedrijfsomvang en sector (Oeij et al., 2009).

In tabel 1 is weergegeven uit welke sectoren en grootteklassen de bedrijven afkomstig zijn, waarbij zowel de gewogen als de ongewogen aantallen staan vermeld. Voor het beantwoorden van de onderzoeksvragen maken we gebruik van de gewogen gegevens.

Tabel 1 Kenmerken van de bedrijven uit de WEA

Sectoren	Ongewogen gegevens		Gewogen gegevens	
	N	%	N	(%)
1 Landbouw, bosbouw & visserij	106	2%	73	1%
2 Industrie	892	17%	404	7%
3 Bouwnijverheid	373	7%	436	8%
4 Handel	768	14%	1662	31%
5 Horeca	251	5%	411	8%
6 Vervoer & communicatie	401	7%	249	5%
7 Financiële instellingen	178	3%	154	3%
8 Zakelijke dienstverlening	857	16%	948	18%
9 Overheid	198	4%	40	1%
10 Onderwijs	497	9%	194	4%
11 Gezondheids- en welzijnszorg	572	11%	460	9%
12 Overige dienstverlening	294	5%	356	7%
Bedrijfsgrootte				
Onbekend	72	1%	155	3%
2-9 werkzame personen	1843	34%	3939	73%
10-49 werkzame personen	1446	27%	1039	19%
50-99 werkzame personen	681	13%	139	3%
100+ werkzame personen	1345	25%	115	2%

2.2 RI&E naleving

In deze paragraaf zullen achtereenvolgens de volgende vragen beantwoord worden:

- Hoeveel % van de bedrijven heeft een RI&E?
- Hoeveel % van de bedrijven heeft naar aanleiding van de RI&E een PvA gemaakt?
- Hoeveel % van de bedrijven heeft de RI&E getoetst?
- Hoeveel % van de bedrijven is op de hoogte dat de deskundigentoets-RI&E voor bedrijven met minder dan 25 werknemers niet meer altijd nodig is?

2.2.1 *Het percentage bedrijven met een RI&E*

In tabel 2 is het percentage van bedrijven dat een RI&E heeft weergegeven. Uit de tabel blijkt dat ongeveer de helft van de werkgevers in Nederland een RI&E heeft. Binnen sectoren en grootteklassen zijn er verschillen gevonden in het hebben van een RI&E.

Relatief meer bedrijven uit de sectoren landbouw, bosbouw en visserij, industrie en bouwnijverheid hebben een RI&E. Daarentegen hebben relatief minder bedrijven in de sectoren handel, horeca, financiële instellingen en zakelijke dienstverlening een RI&E.

Bedrijven met minder dan 10 werkzame personen in dienst hebben minder vaak een RI&E. Bedrijven met 100 of meer werkzame personen (niet-zelfstandigen) hebben relatief vaker een RI&E.

Tabel 2 Het percentage bedrijven met een RI&E

	Ja	Nee	Weet niet
Gemiddelde	49%	41%	10%
Sectoren			
1 Landbouw, bosbouw & visserij	67%	29%	4%
2 Industrie	65%	29%	6%
3 Bouwnijverheid	66%	26%	8%
4 Handel	45%	43%	13%
5 Horeca	39%	52%	9%
6 Vervoer & communicatie	53%	36%	10%
7 Financiële instellingen	43%	50%	6%
8 Zakelijke dienstverlening	35%	56%	9%
9 Overheid	79%	13%	8%
10 Onderwijs	73%	21%	6%
11 Gezondheids- & welzijnszorg	57%	34%	9%
12 Overige dienstverlening	52%	40%	8%
Bedrijfsgrootte			
<i>Zelfstandigen</i>			
2-9 werkzame personen	39%	51%	10%
10-25 werkzame personen	74%	21%	5%
26-49 werkzame personen	86%	10%	4%
50-99 werkzame personen	90%	8%	2%
100+ werkzame personen	100%	0%	0%
<i>Niet-zelfstandigen (bv hoofdzetel Nederland)</i>			
2-9 werkzame personen	45%	39%	16%
10-25 werkzame personen	71%	20%	9%
26-49 werkzame personen	80%	11%	9%
50-99 werkzame personen	88%	7%	5%
100+ werkzame personen	94%	3%	3%

2.2.2 *Het percentage bedrijven met een Plan van Aanpak*

Naar aanleiding van een RI&E dient een PvA gemaakt te worden. In tabel 3 is in percentages weergegeven hoeveel bedrijven een PvA hebben gemaakt. Deze vraag geldt alleen voor werkgevers met een RI&E. Gemiddeld heeft 74% bedrijven naar aanleiding van een RI&E een PVA gemaakt.

In de sector bouwnijverheid hebben meer bedrijven een PvA dan bedrijven in andere sectoren. In de sectoren financiële instellingen en zakelijke dienstverlening hebben relatief minder bedrijven een PvA. Kleine bedrijven (met minder dan 10 werkzame personen) hebben relatief minder vaak een PvA. Bedrijven met meer dan 100 werknemers (niet-zelfstandige bedrijven) maken relatief vaker een PvA.

Tabel 3 Het percentage bedrijven met een PvA

	Ja	Nee	Weet niet
Gemiddelde	74%	18%	8%
Sectoren			
1 Landbouw, bosbouw & visserij	79%	11%	10%
2 Industrie	81%	14%	5%
3 Bouwnijverheid	84%	11%	5%
4 Handel	71%	20%	9%
5 Horeca	70%	23%	7%
6 Vervoer & communicatie	73%	21%	6%
7 Financiële instellingen	60%	29%	12%
8 Zakelijke dienstverlening	65%	26%	9%
9 Overheid	84%	6%	10%
10 Onderwijs	85%	9%	6%
11 Gezondheids- & welzijnszorg	76%	16%	8%
12 Overige dienstverlening	73%	18%	9%
Bedrijfsgrootte			
<i>Zelfstandigen</i>			
2-9 werkzame personen	67%	25%	8%
10-25 werkzame personen	83%	13%	4%
26-49 werkzame personen	78%	14%	8%
50-99 werkzame personen	89%	7%	5%
100+ werkzame personen	86%	5%	10%
<i>Niet-zelfstandigen (bv hoofdzetel Nederland)</i>			
2-9 werkzame personen	72%	16%	12%
10-25 werkzame personen	77%	11%	12%
26-49 werkzame personen	85%	11%	3%
50-99 werkzame personen	91%	5%	4%
100+ werkzame personen	92%	3%	5%

2.2.3 *Het percentage bedrijven dat de RI&E toetst*

In bepaalde gevallen dient de RI&E getoetst te worden door een gecertificeerde arbo-dienst/deskundige¹. Aan werkgevers die een RI&E hebben, is gevraagd of zij de RI&E ook hebben laten toetsen. Gemiddeld heeft 65% van de bedrijven hun RI&E laten toetsen. Er zijn verschillen gevonden in het toetsen van de RI&E tussen de sectoren en binnen de grootteklassen.

¹ Zie toetsingsregime op pagina 38.

De gegevens zijn weergegeven in tabel 4.

Bedrijven in de sectoren landbouw, bosbouw & visserij en bouwnijverheid laten hun RI&E relatief vaker toetsen in vergelijking met bedrijven in de andere sectoren. In de sectoren horeca, financiële instellingen en zakelijke dienstverlening wordt de RI&E juist minder vaak getoetst. Bedrijven met minder dan 10 werkzame personen toetsen de RI&E relatief minder vaak.

Tabel 4 Het percentage bedrijven dat de RI&E laten toetsen

	Ja	Nee	Weet niet
Gemiddelde	65%	21%	14%
Sectoren			
1 Landbouw, bosbouw & visserij	80%	10%	10%
2 Industrie	72%	19%	9%
3 Bouwnijverheid	77%	17%	7%
4 Handel	62%	21%	17%
5 Horeca	44%	41%	15%
6 Vervoer & communicatie	72%	15%	13%
7 Financiële instellingen	50%	30%	20%
8 Zakelijke dienstverlening	61%	26%	13%
9 Overheid	78%	3%	19%
10 Onderwijs	74%	11%	16%
11 Gezondheids- & welzijnszorg	66%	23%	11%
12 Overige dienstverlening	63%	16%	21%
Bedrijfs grootte			
<i>Zelfstandigen</i>			
2-9 werkzame personen	58%	28%	14%
10-25 werkzame personen	74%	18%	7%
26-49 werkzame personen	77%	13%	10%
50-99 werkzame personen	86%	5%	10%
100+ werkzame personen	90%	0%	10%
<i>Niet-zelfstandigen (bv hoofdzetel Nederland)</i>			
2-9 werkzame personen	58%	16%	26%
10-25 werkzame personen	72%	13%	15%
26-49 werkzame personen	78%	11%	10%
50-99 werkzame personen	88%	6%	6%
100+ werkzame personen	85%	5%	10%

2.2.4 *Het percentage bedrijven dat op de hoogte is dat bedrijven met minder dan 25 werknemers hun RI&E niet hoeft te laten toetsen door een deskundige.*

In tabel 5 is weergegeven welk percentage bedrijven op de hoogte is van de regel dat bedrijven met minder dan 25 werkzame personen de RI&E niet hoeft te laten toetsen door een deskundige². Van alle bedrijven geeft 47% aan bekend te zijn met deze regelgeving. Daarnaast zijn er verschillen gevonden tussen de sectoren en grootteklassen.

Bedrijven in de sector onderwijs zijn relatief minder vaak op de hoogte van de wijziging van de regelgeving terwijl bedrijven in de sector overige dienstverlening juist wel op de hoogte zijn van deze regelgeving. Bedrijven met minder dan 10 werkzame personen zijn minder vaak op de hoogte van deze wijziging. Terwijl bedrijven met meer dan 100 werknemers (zelfstandigen) dat relatief vaker wel zijn.

Tabel 5 Het percentage bedrijven dat op de hoogte is van de regelgeving

	Ja	Nee
Gemiddelde	47%	53%
Sectoren		
1 Landbouw, bosbouw & visserij	47%	53%
2 Industrie	50%	50%
3 Bouwnijverheid	50%	50%
4 Handel	44%	56%
5 Horeca	52%	48%
6 Vervoer & communicatie	46%	54%
7 Financiële instellingen	49%	51%
8 Zakelijke dienstverlening	48%	52%
9 Overheid	43%	57%
10 Onderwijs	35%	65%
11 Gezondheids- & welzijnszorg	47%	53%
12 Overige dienstverlening	52%	48%
Bedrijfsgrootte		
<i>Zelfstandigen</i>		
2-9 werkzame personen	47%	53%
10-25 werkzame personen	54%	46%
26-49 werkzame personen	55%	45%
50-99 werkzame personen	60%	40%
100+ werkzame personen	71%	29%
<i>Niet-zelfstandigen (bv hoofdzetel Nederland)</i>		
2-9 werkzame personen	44%	56%
10-25 werkzame personen	37%	63%
26-49 werkzame personen	43%	57%
50-99 werkzame personen	50%	50%
100+ werkzame personen	56%	44%

2.2.5 *De relatie tussen het toetsen van de RI&E en bekend zijn met de regelgeving*

Getoetst is of er een positieve relatie bestaat tussen het toetsen van de RI&E en de bekendheid met de regelgeving rondom toetsing voor bedrijven met minder dan 25 werknemers. Er blijkt geen significante relatie te zijn.

² Zie toetsingsregime op pagina 38.

2.3 De relatie tussen de RI&E/PvA en arbo- verzuimbeleid

In deze paragraaf zijn de volgende relaties verder onderzocht:

- a) Is er een positieve relatie tussen het hebben van een RI&E/PvA en het invoeren van nieuwe maatregelen op het gebied van arbo en verzuim?
- b) Is er een positieve relatie tussen het hebben van een RI&E/PvA en de mate waarin er overleg plaatsvindt met werknemers over arbo en verzuim?
- c) Is er een positieve relatie tussen het hebben van een RI&E/PvA en de mate waarin werknemers tevreden zijn over het gevoerde arbo en verzuimbeleid?

2.3.1 *Nieuwe maatregelen op het gebied van arbo en verzuim*

Bedrijven kunnen meerdere maatregelen invoeren op het gebied van arbo en verzuim. Hierbij kan gedacht worden aan maatregelen zoals beschikbaar stellen van persoonlijke beschermingsmiddelen of het bevorderen van een gezonde leefstijl. In de WEA 2008-2009 is aan werkgevers gevraagd welke maatregelen zij de afgelopen twee jaar wel of niet hebben ingevoerd op het gebied van arbo en verzuim. Het gaat hierbij om negen verschillende maatregelen:

- Organisatorische verbeteringen (bijvoorbeeld aanstellen preventiemedewerker)
- Technische verbeteringen (bijvoorbeeld afschermen van machineonderdelen)
- Persoonlijke beschermingsmiddelen
- Onderzoek naar arbeidsrisico's en klachten
- Bevorderen van een gezonde leefstijl
- Algemeen beleid voor veilig en gezond werken
- Prikkel om verzuim te voorkomen
- Begeleiding bij verzuim en reïntegratie
- Voorlichting, training en deskundigheidsbevordering

Het invoeren van de maatregelen is weergegeven in tabel 6. Gemiddeld is de afgelopen twee jaar één derde van de maatregelen ingevoerd door de bedrijven. Leefstijl vormt hierop een uitzondering, gemiddeld heeft slechts 17% van de bedrijven deze maatregel ingevoerd.

2.3.2 *Is er een relatie tussen het hebben van een RI&E en het invoeren van nieuwe maatregelen op het gebied van arbo en verzuim?*

In verdere analyses is bepaald of er een positieve relatie bestaat tussen het hebben van een RI&E en het invoeren van nieuwe maatregelen. Er blijkt inderdaad een positieve relatie te bestaan tussen het hebben van een RI&E en alle maatregelen. Dit betekent dat bedrijven die een RI&E hebben vaker ook maatregelen hebben ingevoerd in vergelijking met bedrijven die geen RI&E hebben.

2.3.3 *Is er een relatie tussen het hebben van een PvA en het invoeren van nieuwe maatregelen op het gebied van arbo en verzuim?*

Naast het hebben van RI&E is ook onderzocht of er een positieve relatie bestaat tussen het hebben van een PvA en het invoeren van nieuwe maatregelen. Met uitzondering van de maatregel 'bevorderen van een gezonde leefstijl' blijken alle andere maatregelen een positieve relatie te hebben met het hebben van een PvA. Bedrijven met een PvA voeren de maatregelen relatief vaker in ten opzichte van bedrijven zonder PvA.

Tabel 6 Het percentage bedrijven dat een of meerdere maatregelen heeft ingevoerd in de afgelopen twee jaar op het gebied van arbo en verzuim,

	Organisatorisch	Technische verbeteringen	Persoonlijke beschermingsmiddelen	Onderzoek arbeidsrisico's	Leefstijl	Beleid VGW	Prikkels om verzuim te voorkomen	Begeleiding bij verzuim	Voorlichting
Gemiddelde	32%	33%	35%	28%	17%	35%	38%	31%	30%
Sectoren									
1 Landbouw, bosbouw & visserij	36%	67%	73%	38%	18%	42%	37%	28%	34%
2 Industrie	44%	64%	60%	37%	14%	43%	44%	41%	29%
3 Bouwnijverheid	34%	53%	79%	39%	11%	57%	48%	33%	35%
4 Handel	28%	31%	35%	23%	15%	31%	38%	27%	25%
5 Horeca	22%	24%	23%	16%	20%	35%	37%	18%	13%
6 Vervoer & communicatie	32%	36%	43%	33%	12%	36%	41%	37%	32%
7 Financiële instellingen	21%	23%	7%	21%	25%	21%	22%	28%	28%
8 Zakelijke dienstverlening	26%	24%	18%	22%	22%	27%	30%	25%	23%
9 Overheid	59%	46%	48%	66%	55%	49%	59%	63%	69%
10 Onderwijs	54%	21%	9%	52%	18%	43%	52%	65%	55%
11 Gezondheids- & welzijnszorg	43%	32%	23%	34%	22%	37%	40%	38%	55%
12 Overige dienstverlening	31%	23%	37%	36%	14%	32%	34%	32%	36%
Bedrijfsgrootte									
<i>Zelfstandigen</i>									
2-9 werkzame personen	22%	32%	35%	18%	15%	31%	31%	19%	22%
10-25 werkzame personen	42%	48%	54%	36%	13%	41%	45%	46%	38%
26-49 werkzame personen	64%	46%	48%	51%	20%	41%	49%	65%	43%
50-99 werkzame personen	70%	52%	52%	64%	28%	57%	63%	72%	54%
100+ werkzame personen	71%	52%	50%	75%	40%	65%	57%	67%	65%
<i>Overig (bv hoofdzetel Nederland, Vestiging)</i>									
2-9 werkzame personen	35%	28%	25%	32%	18%	33%	40%	33%	36%
10-25 werkzame personen	52%	34%	34%	49%	23%	46%	55%	58%	46%
26-49 werkzame personen	59%	36%	33%	59%	21%	52%	62%	75%	58%
50-99 werkzame personen	65%	44%	46%	70%	33%	55%	65%	73%	61%
100+ werkzame personen	74%	50%	47%	77%	45%	61%	65%	76%	69%

2.3.4 Relatie tussen RI&E/PvA en de mate van overleg met werknemers

In tabel 7 is weergegeven in hoeverre werkgevers het eens zijn met de stelling ‘er vindt overleg plaats met werknemers over arbo en verzuim’. Uit de tabel blijkt dat een meerderheid van de werkgevers (52%) aangeeft dat er overleg plaatsvindt met werknemers over arbo en verzuim.

Tabel 7 In hoeverre vindt overleg plaats met werknemers over arbo en verzuim

	Hele- maal oneens	Oneens	Eens noch oneens	Eens	Hele- maal eens
Gemiddelde	5%	16%	27%	46%	6%
Sectoren					
1 Landbouw, bosbouw & visserij	4%	13%	21%	55%	7%
2 Industrie	4%	15%	22%	52%	7%
3 Bouwnijverheid	1%	10%	21%	61%	7%
4 Handel	5%	16%	32%	42%	5%
5 Horeca	5%	17%	31%	42%	5%
6 Vervoer & communicatie	4%	9%	33%	49%	6%
7 Financiële instellingen	4%	16%	35%	41%	4%
8 Zakelijke dienstverlening	7%	19%	28%	40%	6%
9 Overheid	0%	5%	10%	69%	15%
10 Onderwijs	3%	13%	14%	63%	8%
11 Gezondheids- & welzijnszorg	5%	18%	18%	49%	9%
12 Overige dienstverlening	6%	17%	24%	48%	5%
Bedrijfsgrootte					
<i>Zelfstandigen</i>					
2-9 werkzame personen	7%	18%	29%	41%	5%
10-25 werkzame personen	2%	14%	23%	54%	7%
26-49 werkzame personen	3%	11%	18%	60%	8%
50-99 werkzame personen	2%	6%	15%	65%	13%
100+ werkzame personen	0%	5%	10%	71%	14%
<i>Niet-zelfstandigen (bv hoofdzetel Nederland)</i>					
2-9 werkzame personen	3%	18%	31%	44%	4%
10-25 werkzame personen	1%	12%	19%	60%	8%
26-49 werkzame personen	1%	5%	17%	64%	13%
50-99 werkzame personen	1%	7%	12%	68%	12%
100+ werkzame personen	0%	2%	9%	70%	19%

Daarnaast is gekeken of er een relatie bestaat tussen het hebben van een RI&E en een PvA en de mate waarin overleg plaatsvindt met werknemers over arbo en verzuim. Er is voor zowel het hebben van een RI&E als een PvA een positieve relatie gevonden met de mate waarin overleg plaatsvindt met werknemers.

2.3.5 *Relatie tussen RI&E/PvA en de tevredenheid van werknemers over het gevoerde arbo- en verzuimbeleid*

Aan werkgevers is gevraagd in hoeverre zij denken dat werknemers tevreden zijn over het gevoerde arbo- en verzuimbeleid. Dit is weergegeven in tabel 8. Gemiddeld geeft 58% van de bedrijven aan dat werknemers tevreden zijn over het gevoerde beleid. Slechts een klein percentage van de werkgevers (3%) geeft aan dat zij inschatten dat werknemers niet tevreden zijn over het gevoerde beleid.

Tabel 8 In hoeverre werknemers tevreden zijn over het gevoerde beleid

	Hele- maal oneens	Oneens	Eens noch oneens	Eens	Hele- maal eens
Gemiddelde	1%	2%	39%	52%	6%
Sectoren					
1 Landbouw, bosbouw & visserij	1%	1%	32%	51%	14%
2 Industrie	1%	1%	36%	57%	5%
3 Bouwnijverheid	0%	1%	37%	55%	6%
4 Handel	1%	3%	39%	52%	5%
5 Horeca	2%	0%	37%	54%	7%
6 Vervoer & communicatie	0%	3%	38%	50%	9%
7 Financiële instellingen	0%	1%	40%	54%	5%
8 Zakelijke dienstverlening	0%	2%	44%	46%	8%
9 Overheid	0%	5%	38%	55%	3%
10 Onderwijs	0%	2%	40%	56%	2%
11 Gezondheids- & welzijnszorg	0%	3%	35%	57%	5%
12 Overige dienstverlening	1%	4%	38%	54%	4%
Bedrijfsgrootte					
<i>Zelfstandigen</i>					
2-9 werkzame personen	1%	2%	39%	51%	7%
10-25 werkzame personen	1%	1%	36%	59%	4%
26-49 werkzame personen	1%	2%	36%	58%	3%
50-99 werkzame personen	0%	0%	30%	64%	6%
100+ werkzame personen	0%	5%	33%	62%	0%
<i>Niet-zelfstandigen (bv hoofdzetel Nederland)</i>					
2-9 werkzame personen	0%	5%	42%	49%	4%
10-25 werkzame personen	0%	3%	40%	54%	4%
26-49 werkzame personen	0%	3%	32%	60%	5%
50-99 werkzame personen	0%	3%	30%	63%	3%
100+ werkzame personen	0%	2%	32%	62%	4%

2.4 De rol van brancheorganisaties bij de RI&E

De rol van brancheorganisaties bij de RI&E zal worden beantwoord aan de hand van de volgende vragen:

- Hoeveel % van de bedrijven is aangesloten bij een brancheorganisatie?
- Is er een positieve relatie tussen het feit dat een bedrijf is aangesloten bij een brancheorganisatie en het hebben van een RI&E/PvA?
- Hoe beoordelen de bedrijven de rol van de brancheorganisatie bij het ondersteunen van het bedrijf rondom arbobeleid?

2.4.1 *Het percentage bedrijven dat is aangesloten bij een brancheorganisatie*

In tabel 9 is weergegeven welk percentage van de bedrijven is aangesloten bij een brancheorganisatie. Hieruit blijkt dat gemiddeld meer dan de helft (57%) van de bedrijven is aangesloten bij een brancheorganisatie.

Tabel 9 Het percentage bedrijven dat bij een brancheorganisatie is aangesloten

	Ja	Nee	Weet niet
Gemiddelde	57%	36%	7%
Sectoren			
1 Landbouw, bosbouw & visserij	71%	26%	3%
2 Industrie	66%	30%	4%
3 Bouwnijverheid	64%	32%	4%
4 Handel	63%	32%	6%
5 Horeca	65%	25%	10%
6 Vervoer & communicatie	53%	38%	9%
7 Financiële instellingen	43%	50%	7%
8 Zakelijke dienstverlening	35%	61%	4%
9 Overheid	40%	45%	15%
10 Onderwijs	49%	34%	16%
11 Gezondheids- & welzijnszorg	70%	18%	13%
12 Overige dienstverlening	53%	38%	10%
Bedrijfsgrootte			
<i>Zelfstandigen</i>			
2-9 werkzame personen	55%	41%	5%
10-25 werkzame personen	69%	28%	3%
26-49 werkzame personen	70%	26%	3%
50-99 werkzame personen	71%	25%	4%
100+ werkzame personen	71%	19%	10%
<i>Niet-zelfstandigen (bv hoofdzetel Nederland)</i>			
2-9 werkzame personen	50%	35%	15%
10-25 werkzame personen	58%	28%	14%
26-49 werkzame personen	67%	23%	10%
50-99 werkzame personen	65%	24%	11%
100+ werkzame personen	69%	22%	9%

Er zijn relatief meer bedrijven aangesloten bij brancheorganisaties in de sectoren landbouw, bosbouw en visserij, industrie, bouwnijverheid, handel, horeca en gezondheids- en welzijnszorg. Daarentegen is in de sectoren financiële instellingen, zakelijke dienstverlening, overheid en onderwijs een kleiner aandeel bedrijven aangesloten bij een brancheorganisatie. Bedrijven met minder dan 10 werkzame personen zijn relatief minder vaak aangesloten bij een brancheorganisatie.

2.4.2 *Het percentage brancheorganisaties met een arbocatalogus*

Aan werkgevers is gevraagd in hoeverre zij weten of een brancheorganisatie een arbocatalogus heeft opgesteld. Deze vraag is alleen gesteld aan de werkgevers die aangesloten zijn bij een brancheorganisatie. Tabel 10 laat zien dat 25% van de bedrijven aangeeft dat de brancheorganisatie een arbocatalogus heeft opgesteld. Daarentegen geeft 57% van alle bedrijven aan niet te weten of de brancheorganisatie een arbocatalogus heeft opgesteld³.

Tabel 10 Brancheorganisaties hebben wel of niet een arbocatalogus opgesteld

	Ja	Nee	Weet niet
Gemiddelde	25%	18%	57%
Sectoren			
1 Landbouw, bosbouw & visserij	33%	12%	55%
2 Industrie	26%	15%	59%
3 Bouwnijverheid	37%	11%	52%
4 Handel	19%	19%	62%
5 Horeca	42%	5%	53%
6 Vervoer & communicatie	24%	24%	52%
7 Financiële instellingen	17%	23%	61%
8 Zakelijke dienstverlening	13%	30%	57%
9 Overheid	31%	25%	44%
10 Onderwijs	18%	19%	63%
11 Gezondheids- & welzijnszorg	28%	20%	53%
12 Overige dienstverlening	30%	21%	49%
	25%	18%	57%
Bedrijfsgrootte			
<i>Zelfstandigen</i>			
2-9 werkzame personen	27%	18%	56%
10-25 werkzame personen	21%	18%	61%
26-49 werkzame personen	19%	17%	64%
50-99 werkzame personen	26%	21%	53%
100+ werkzame personen	40%	20%	40%
<i>Niet-zelfstandigen (bv hoofdzetel Nederland)</i>			
2-9 werkzame personen	18%	20%	62%
10-25 werkzame personen	23%	14%	63%
26-49 werkzame personen	25%	16%	59%
50-99 werkzame personen	21%	22%	57%
100+ werkzame personen	31%	20%	49%

Relatief meer bedrijven in de sectoren bouwnijverheid en horeca geven aan dat hun brancheorganisatie een arbocatalogus heeft opgesteld. Bedrijven in de handel en zakelijke dienstverlening geven relatief minder vaak aan dat hun brancheorganisatie een arbocatalogus heeft opgesteld.

2.4.3 *Relatie tussen bedrijf dat aangesloten is bij een brancheorganisatie en RI&E/PvA*

Er is onderzocht er of er een relatie is tussen het feit dat bedrijven aangesloten zijn bij een brancheorganisatie en het hebben van een RI&E of een PvA. Er is een positieve relatie tussen het aangesloten zijn bij een brancheorganisatie en het hebben van een RI&E. Dit betekent dat bedrijven die aangesloten zijn bij een brancheorganisatie relatief vaker

³ Op het moment dat de WEA is uitgevoerd (oktober 2008 – februari 2009) waren veel arbocatalogi nog in ontwikkeling en nog niet beschikbaar voor bedrijven.

een RI&E hebben in vergelijking met bedrijven die niet aangesloten zijn bij een brancheorganisatie. Deze relatie is niet gevonden voor het PvA. Er is dus geen relatie tussen het feit dat een bedrijf is aangesloten bij een brancheorganisatie en het hebben van een PvA.

2.4.4 *De rol van brancheorganisaties bij het ondersteunen rondom arbobeleid.*

In tabel 11 is gepresenteerd hoe bedrijven de rol van brancheorganisaties beoordelen bij het ondersteunen rondom arbobeleid. Van alle bedrijven geeft gemiddeld 45% aan voldoende of goed te worden ondersteund door een brancheorganisatie. Daarnaast geeft 36% van de bedrijven aan niet te weten of heeft geen mening over de rol van de brancheorganisatie bij het ondersteunen van het bedrijf rondom arbobeleid.

Wat betreft sectoren geldt dat relatief veel bedrijven in de sectoren landbouw, bosbouw & visserij, bouwnijverheid en overige dienstverlening de rol van de brancheorganisaties goed beoordelen. De sectoren horeca, zakelijk dienstverlening en gezondheids- en welzijnszorg wordt de rol van de brancheorganisatie relatief minder goed beoordeeld.

Tabel 11 De beoordeling over de rol van de brancheorganisatie

	Goed	Vol- doende	Matig	Slecht	Weet niet/ geen mening
Gemiddelde	14%	31%	15%	5%	36%
Sectoren					
1 Landbouw, bosbouw & visserij	18%	43%	14%	2%	24%
2 Industrie	16%	37%	13%	3%	32%
3 Bouwnijverheid	21%	43%	14%	4%	19%
4 Handel	13%	30%	15%	4%	38%
5 Horeca	12%	23%	24%	4%	38%
6 Vervoer & communicatie	18%	30%	15%	3%	34%
7 Financiële instellingen	8%	32%	21%	5%	35%
8 Zakelijke dienstverlening	7%	19%	11%	11%	51%
9 Overheid	13%	40%	7%	7%	33%
10 Onderwijs	13%	47%	11%	2%	27%
11 Gezondheids- & welzijnszorg	10%	25%	19%	7%	40%
12 Overige dienstverlening	22%	35%	11%	4%	27%
Bedrijfsgrootte					
<i>Zelfstandigen</i>					
2-9 werkzame personen	15%	30%	15%	5%	35%
10-25 werkzame personen	19%	32%	14%	5%	29%
26-49 werkzame personen	5%	47%	15%	5%	30%
50-99 werkzame personen	15%	32%	21%	6%	26%
100+ werkzame personen	18%	41%	18%	6%	18%
<i>Niet-zelfstandigen (bv hoofdzetel Nederland)</i>					
2-9 werkzame personen	9%	24%	14%	7%	46%
10-25 werkzame personen	12%	31%	17%	4%	37%
26-49 werkzame personen	13%	38%	15%	2%	31%
50-99 werkzame personen	12%	37%	13%	3%	35%
100+ werkzame personen	12%	35%	15%	3%	34%

2.5 De rol van de arbodienstverlening bij de RI&E

In de laatste paragraaf wordt de rol van de arbodienstverlening bij de RI&E besproken, aan de hand van de volgende deelvragen:

- Hoeveel % van de bedrijven heeft een contract met een aanbieder van arbodiensten afgesloten? Met welke type arbodienstverlening?
- Is er een positieve relatie tussen het feit dat een bedrijf een contract heeft met een aanbieder van arbodiensten en het hebben van een RI&E/PvA?
- Hoeveel % van de bedrijven is tevreden met de advisering over de RI&E door de arbodienstverlener?
- Hoeveel % van de bedrijven is tevreden met de toetsing van de RI&E door de arbodienstverlener?

2.5.1 *Het percentage bedrijven met een contract met een aanbieder van arbodiensten*

In tabel 12 is gepresenteerd welk percentage van de bedrijven een contract heeft met een arbodienst. Gemiddeld heeft 70% van de bedrijven een contract met een aanbieder van arbodiensten.

Tabel 12 Percentage bedrijven dat een contract heeft met een arbodienst

	Ja	Nee	Weet niet
Gemiddelde	70%	23%	7%
Sectoren			
1 Landbouw, bosbouw & visserij	74%	25%	1%
2 Industrie	78%	19%	4%
3 Bouwnijverheid	75%	19%	5%
4 Handel	67%	23%	10%
5 Horeca	45%	42%	13%
6 Vervoer & communicatie	74%	19%	7%
7 Financiële instellingen	74%	23%	3%
8 Zakelijke dienstverlening	67%	29%	4%
9 Overheid	91%	4%	5%
10 Onderwijs	86%	10%	4%
11 Gezondheids- & welzijnszorg	83%	12%	4%
12 Overige dienstverlening	72%	22%	6%
Bedrijfs grootte			
<i>Zelfstandigen</i>			
2-9 werkzame personen	63%	30%	7%
10-25 werkzame personen	88%	9%	3%
26-49 werkzame personen	94%	5%	1%
50-99 werkzame personen	96%	2%	2%
100+ werkzame personen	95%	5%	
<i>Niet-zelfstandigen (bv hoofdzetel Nederland)</i>			
2-9 werkzame personen	66%	22%	13%
10-25 werkzame personen	86%	7%	6%
26-49 werkzame personen	89%	4%	7%
50-99 werkzame personen	96%	3%	1%
100+ werkzame personen	93%	6%	1%

Relatief veel bedrijven in de sector gezondheid- & welzijnszorg hebben een contract met een aanbieder van arbodiensten. Daarentegen hebben in de sectoren handel, horeca en zakelijke dienstverlening relatief weinig bedrijven een contract met aanbieders van arbodiensten. Bedrijven met minder dan 10 werkzame personen hebben relatief minder vaak een contract met een aanbieder van arbodiensten.

Aan de werkgevers die hebben aangegeven een contract te hebben met een aanbieder hebben we gevraagd met welke aanbieder zij een contract hebben. Hieruit blijkt dat gemiddeld 90% van de bedrijven gebruikt maakt van een externe arbodienst (tabel 13).

Tabel 13 Type arbodienstverlener waar bedrijven een contract mee hebben afgesloten

	Interne arbodienst	Externe arbodienst	Andere aanbieder van arbo- dienstver- lening	Anders	Weet niet
Gemiddelde	2%	90%	3%	2%	2%
Sectoren					
1 Landbouw, bosbouw & visserij	2%	88%	5%	4%	1%
2 Industrie	3%	91%	3%	2%	1%
3 Bouwnijverheid	3%	90%	4%	2%	2%
4 Handel	1%	92%	3%	1%	3%
5 Horeca	0%	91%	6%	0%	2%
6 Vervoer & communicatie	4%	86%	7%	3%	0%
7 Financiële instellingen	6%	89%	3%	1%	1%
8 Zakelijke dienstverlening	1%	94%	3%	1%	1%
9 Overheid	6%	88%	2%	4%	0%
10 Onderwijs	5%	87%	3%	3%	2%
11 Gezondheids- & welzijnszorg	5%	90%	2%	1%	2%
12 Overige dienstverlening	3%	81%	3%	4%	8%
Bedrijfsgrootte					
<i>Zelfstandigen</i>	1%	91%	3%	2%	3%
2-9 werkzame personen	2%	92%	4%	1%	1%
10-25 werkzame personen	2%	96%	0%	1%	2%
26-49 werkzame personen	2%	93%	4%	0%	0%
50-99 werkzame personen	5%	86%	5%	5%	0%
100+ werkzame personen	3%	87%	4%	1%	6%
<i>Niet-zelfstandigen (bv hoofdzetel Nederland)</i>					
2-9 werkzame personen	7%	88%	2%	1%	1%
10-25 werkzame personen	8%	86%	3%	3%	2%
26-49 werkzame personen	6%	88%	2%	3%	1%
50-99 werkzame personen	6%	88%	3%	2%	0%
100+ werkzame personen	1%	91%	3%	2%	3%

2.5.2 Relatie tussen bedrijf dat aangesloten is bij een arbodienst en RI&E/PvA

Er is onderzocht er of er een relatie is tussen het feit dat bedrijven aangesloten zijn bij een arbodienst en het hebben van een RI&E of een PvA. Er is een positieve relatie tussen het aangesloten zijn bij een arbodienst en het hebben van een RI&E. Dit betekent dat relatief meer bedrijven die aangesloten zijn bij een arbodienst een RI&E hebben dan bedrijven die niet aangesloten zijn bij een arbodienst. Deze relatie is niet gevonden voor PvA. Er is dus geen relatie tussen het feit dat een bedrijf is aangesloten bij een arbodienst en het hebben van een PvA.

2.5.3 *Tevredenheid met de advisering over de RI&E door arbodienstverlener*

Aan werkgevers die een contract hebben met een arbodienstverlener is gevraagd in hoeverre zij tevreden zijn met de advisering over de RI&E (zie tabel 14). Uit de tabel blijkt dat 59% van de werkgevers (heel) tevreden is met de advisering over de RI&E.

Alleen in de sector gezondheids- en welzijnszorg zijn bedrijven relatief minder tevreden met de advisering over de RI&E. Bedrijven met minder dan 10 werkzame personen geven aan relatief minder vaak tevreden te zijn met de advisering over de RI&E.

Tabel 14 De mate waarin bedrijven tevreden zijn met de advisering over de RI&E

	Hele- maal niet tevreden	Niet tevreden	Tevreden noch ontevreden	Tevreden	Hele- maal tevreden
Gemiddelde	2%	5%	34%	53%	6%
Sectoren					
1 Landbouw, bosbouw & visserij	5%	5%	30%	58%	2%
2 Industrie	2%	4%	27%	62%	5%
3 Bouwnijverheid	0%	3%	33%	58%	6%
4 Handel	3%	6%	32%	53%	6%
5 Horeca	0%	3%	31%	63%	4%
6 Vervoer & communicatie	0%	4%	28%	58%	9%
7 Financiële instellingen	1%	6%	45%	42%	6%
8 Zakelijke dienstverlening	1%	5%	41%	45%	8%
9 Overheid	0%	8%	15%	69%	8%
10 Onderwijs	1%	5%	29%	58%	8%
11 Gezondheids- & welzijnszorg	5%	7%	42%	42%	4%
12 Overige dienstverlening	5%	3%	31%	55%	6%
Bedrijfsgrootte					
<i>Zelfstandigen</i>					
2-9 werkzame personen	2%	4%	36%	50%	7%
10-25 werkzame personen	2%	3%	37%	51%	7%
26-49 werkzame personen	1%	7%	34%	52%	7%
50-99 werkzame personen	0%	3%	20%	66%	11%
100+ werkzame personen	0%	0%	20%	73%	7%
<i>Niet-zelfstandigen (bv hoofdzetel Nederland)</i>					
2-9 werkzame personen	4%	5%	32%	54%	5%
10-25 werkzame personen	1%	8%	30%	58%	4%
26-49 werkzame personen	1%	5%	24%	65%	5%
50-99 werkzame personen	0%	2%	27%	64%	8%
100+ werkzame personen	0%	4%	21%	66%	9%

2.5.4 *Tevredenheid met de toetsing van de RI&E door de arbodienstverlener?*

Naast de tevredenheid met de advisering over de RI&E is aan de bedrijven ook gevraagd in welke mate zij tevreden zijn met de toetsing van de RI&E door een arbodienstverlener. Gemiddeld blijkt dat 57% van de bedrijven die aangesloten is bij een arbodienstverlener (helemaal) tevreden is met de toetsing van de RI&E (tabel 15).

Relatief meer bedrijven in de sectoren bouwnijverheid en vervoer en communicatie zijn meer dan gemiddeld tevreden met de toetsing van de RI&E door hun arbodienstverlener. Terwijl relatief veel bedrijven in de sectoren zakelijke dienstverlening, overheid en gezondheids- en welzijnszorg juist minder dan gemiddeld tevreden zijn met de toetsing. Bedrijven met minder dan 10 werkzame personen zijn relatief minder vaak tevreden over de toetsing.

Tabel 15 De mate waarin bedrijven tevreden zijn met de toetsing over de RI&E

	Helemaal niet tevreden	Niet tevreden	Tevreden noch ontevreden	Tevreden	Helemaal tevreden
Gemiddelde	2%	5%	36%	51%	6%
Sectoren					
1 Landbouw, bosbouw & visserij	5%	7%	24%	61%	2%
2 Industrie	2%	3%	32%	58%	5%
3 Bouwnijverheid	0%	3%	29%	61%	6%
4 Handel	3%	5%	36%	51%	5%
5 Horeca	0%	3%	32%	61%	4%
6 Vervoer & communicatie	0%	3%	28%	60%	9%
7 Financiële instellingen	2%	7%	53%	35%	3%
8 Zakelijke dienstverlening	0%	6%	49%	36%	8%
9 Overheid	0%	8%	20%	64%	8%
10 Onderwijs	1%	5%	32%	55%	8%
11 Gezondheids- & welzijnszorg	6%	6%	42%	42%	5%
12 Overige dienstverlening	1%	7%	29%	55%	8%
Bedrijfsgrootte					
<i>Zelfstandigen</i>					
2-9 werkzame personen	2%	4%	39%	48%	6%
10-25 werkzame personen	1%	4%	40%	49%	6%
26-49 werkzame personen	1%	6%	37%	50%	7%
50-99 werkzame personen		3%	24%	64%	9%
100+ werkzame personen	0%	0%	25%	69%	6%
<i>Niet-zelfstandigen (bv hoofdzetel Nederland)</i>					
2-9 werkzame personen	4%	7%	35%	48%	5%
10-25 werkzame personen	1%	9%	29%	57%	4%
26-49 werkzame personen	1%	5%	23%	65%	5%
50-99 werkzame personen	0%	3%	29%	61%	6%
100+ werkzame personen	0%	3%	22%	66%	9%

2.6 Conclusies secundaire analyse

2.6.1 *RI&E Naleving*

Uit het onderzoek blijkt dat ongeveer de helft van de werkgevers in Nederland over een RI&E beschikt. Circa 75% daarvan heeft op basis van de RI&E ook een Plan van Aanpak gemaakt. Met name in de sectoren landbouw, bosbouw en visserij, industrie en bouwnijverheid ligt het percentage bedrijven met een RI&E hoger dan gemiddeld. In de sectoren handel, horeca, financiële instellingen en zakelijke dienstverlening ligt dit percentage een stuk lager. Verder blijkt dat bedrijven met minder dan 10 werkzame personen in dienst minder vaak in het bezit zijn van een RI&E /PvA dan grotere bedrijven.

In tabel 16⁴ is het percentage bedrijven weergegeven per sector ten opzichte van het totale aantal bedrijven in Nederland (ZZP-ers en eenmansbedrijven uitgezonderd). Daarnaast is in de tabel te zien welk percentage bedrijven in de betreffende sector minder dan 10 werknemers in dienst heeft.

Tabel 16 Aandeel bedrijven per sector, aandeel bedrijven met minder dan 10 werkzame personen

Sector	totaal in %	2-9 werkzame personen in %
Landbouw, bosbouw & visserij	1	83
Industrie	7	61
Bouwnijverheid	8	73
Handel	31	83
Horeca	8	88
Vervoer & communicatie	5	69
Financiële instellingen	3	77
Zakelijke dienstverlening	18	78
Overheid	1	19
Onderwijs	4	35
Gezondheids- & welzijnszorg	9	69
Overige dienstverlening	7	85
Totaal	100	76

Uit de tabel blijkt dat van alle bedrijven in Nederland 76% valt binnen de categorie van minder dan 10 werkzame personen. Daarnaast valt op dat een groot deel van de bedrijven in Nederland valt onder de sector Handel (31%), gevolgd door Zakelijke Dienstverlening (18%).

2.6.2 *Bekendheid met de wetgeving rondom de toetsing van de RI&E*

65% van de bedrijven in Nederland heeft de RI&E laten toetsen door een arbodienst. Gebleken is dat de helft van de werkgevers in Nederland bekend is met het feit dat bedrijven met minder dan 25 werkzame personen de RI&E niet hoeft te laten toetsen door een deskundige. Terwijl de wetgeving gericht is op kleine bedrijven zijn het met name deze bedrijven (bedrijven met minder dan 10 werknemers) die niet op de hoogte zijn van deze wetgeving terwijl grote bedrijven (100+) dat wel zijn.

⁴ LISA, september 2008

2.6.3 *Samenhang tussen het hebben van een RI&E en arbo- en verzuimbeleid*

Uit het onderzoek is gebleken dat er binnen bedrijven die een RI&E hebben

- meer nieuwe maatregelen ingevoerd worden op het gebied van arbo en verzuim;
- meer overleg plaatsvindt met werknemers over arbo en verzuim;
- werknemers meer tevreden zijn over het gevoerde arbo en verzuimbeleid

Het hebben van een RI&E hangt dus positief samen met het invoeren van maatregelen, het voeren van overleg en de tevredenheid van werknemers op het gebied van arbo en verzuim.

2.6.4 *Ondersteuning van brancheorganisaties en arbodienstverleners aan bedrijven*

57 % van de werkgevers in Nederland is aangesloten bij een brancheorganisatie, daarnaast heeft 70% een contract met een aanbieder van arbodiensten (met name externe arbodienst). Uit het onderzoek blijkt dat bedrijven die aangesloten zijn bij een brancheorganisatie en/of een contract hebben met een arbodienstverlener vaker in het bezit zijn van een RI&E dan bedrijven die niet aangesloten zijn. Circa 50% van de bedrijven is tevreden met de advisering van de brancheorganisatie/arbodienstverlener over de RI&E. Bedrijven met minder dan 10 werknemers zijn minder vaak aangesloten bij een brancheorganisatie en hebben minder vaak een contract met een arbodienst.

3 Gebruikersonderzoek

In de periode 1 maart tot en met 31 maart 2010 is een onderzoek onder gebruikers van de digitale RI&E uitgevoerd. Belangrijkste doel van het gebruikersonderzoek, naast het verkrijgen van informatie over het gebruik van de digitale RI&E-instrumenten, is:

- zicht krijgen op de kwaliteit, het gebruiksgemak en de herkenbaarheid van de digitale RI&E-instrumenten;
- of het gebruik van digitale RI&E-instrumenten leidt tot meer inzicht in én een verbetering van de arbeidsomstandigheden in bedrijven;
- te onderzoeken of het noodzakelijk is de digitale RI&E-instrumenten te verbeteren zodat de naleving van de RI&E-verplichting verhoogd kan worden.

Het is belangrijk te weten dat de resultaten van het gebruikersonderzoek niet representatief zijn voor alle bedrijven in Nederland. De deelnemers aan het onderzoek zijn reeds bekend met de RI&E en RI&E-instrumenten.

3.1 Onderzoeksvragen en methode

In deze paragraaf zijn de onderzoeksvragen beschreven en de methode die is gebruikt voor de beantwoording van de onderzoeksvragen.

3.1.1 *Onderzoeksvragen*

In overleg met het Steunpunt RI&E-instrumenten is een vragenlijst opgezet die aanvullend is op de Werkgevers Enquête Arbeid (WEA). De secundaire analyse op de WEA was met name gericht op de naleving van de RI&E-verplichting en het toetsen van relevante relaties.

Het gebruikersonderzoek is met name gericht op het inzichtelijk maken van gebruiksgemak ten aanzien van de digitale RI&E.

De vragen van het gebruikersonderzoek zijn onderverdeeld in vier categorieën:

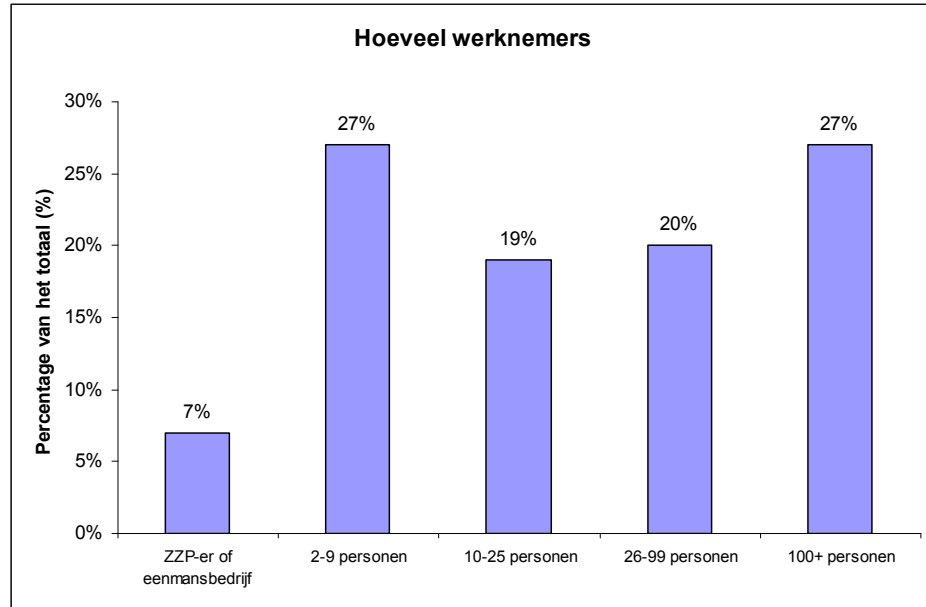
- 1) RI&E-naleving
- 2) Gebruiksvriendelijkheid van het digitale RI&E-instrument.
- 3) De bijdrage van de RI&E aan het arbeidsomstandighedenbeleid in bedrijven.
- 4) Werknemersbetrokkenheid bij het uitvoeren van de RI&E.

3.1.2 *Methode*

Het onderzoek onder gebruikers van de digitale RI&E-instrumenten is uitgevoerd door middel van een digitale vragenlijst. De vragenlijst is uitgezet onder een gebruikersbestand van 957 bedrijven. Daarnaast is de vragenlijst opgenomen op de website www.rie.nl. Ook hebben diverse brancheorganisaties en andere organisaties de verwijzing naar de vragenlijst op hun website opgenomen. Dit heeft geresulteerd in 501 ingevulde vragenlijsten.

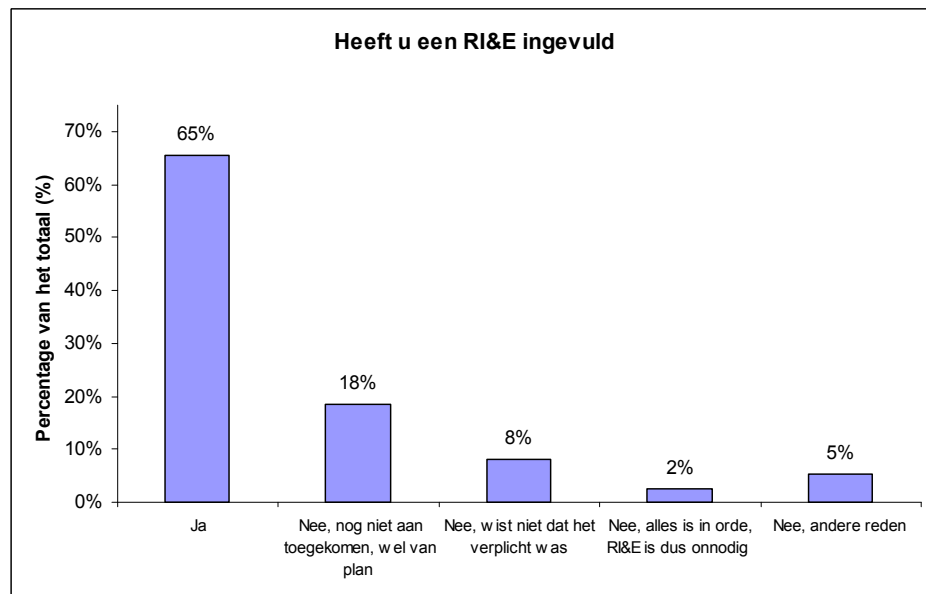
3.2 RI&E naleving

In deze paragraaf wordt gekeken naar de RI&E-naleving onder de respondenten. In grafiek 1 is de verdeling in bedrijfsgrootte weergegeven.

Grafiek 1 Bedrijfsgrootte

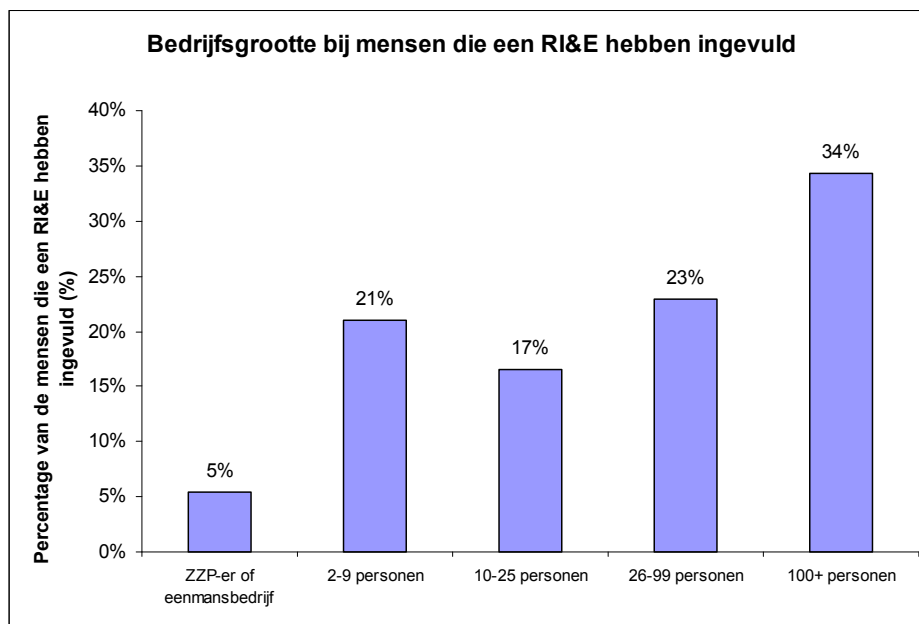
Van de mensen die hebben meegedaan aan dit onderzoek heeft 65% een RI&E ingevuld. Van de mensen die geen RI&E heeft ingevuld geeft 18% aan dat ze er nog niet aan toegekomen zijn, maar dit wel van plan zijn. Daarnaast geeft 10% aan dat zij niet op de hoogte zijn van de wettelijke verplichting om een RI&E in te vullen (zie grafiek 2).

Grafiek 2: Heeft u de RI&E ingevuld

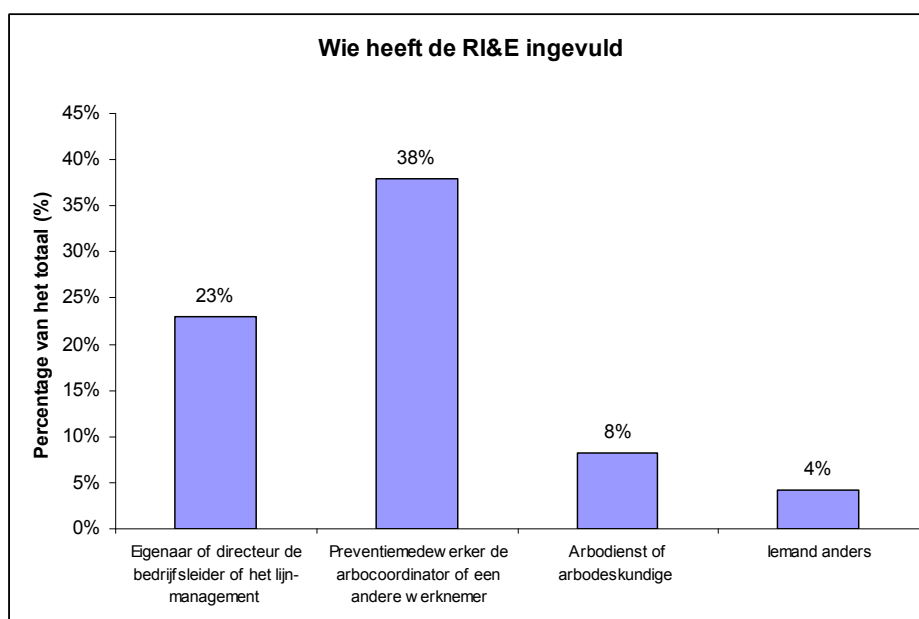
Van de mensen die een RI&E hebben ingevuld geven 205 mensen (63%) aan dat zij een RI&E-instrument van het Steunpunt hebben gebruikt. De meest gebruikte RI&E is de Algemene MKB RI&E.

Bedrijven met minder dan 25 werknemers hebben minder vaak een RI&E (19%) dan bedrijven met meer dan 25 werknemers (29%). In grafiek 3 is het percentage bedrijven met een RI&E naar bedrijfsgrootte weergegeven.

Grafiek 3 Bedrijven met een RI&E verdeeld naar bedrijfsgrootte

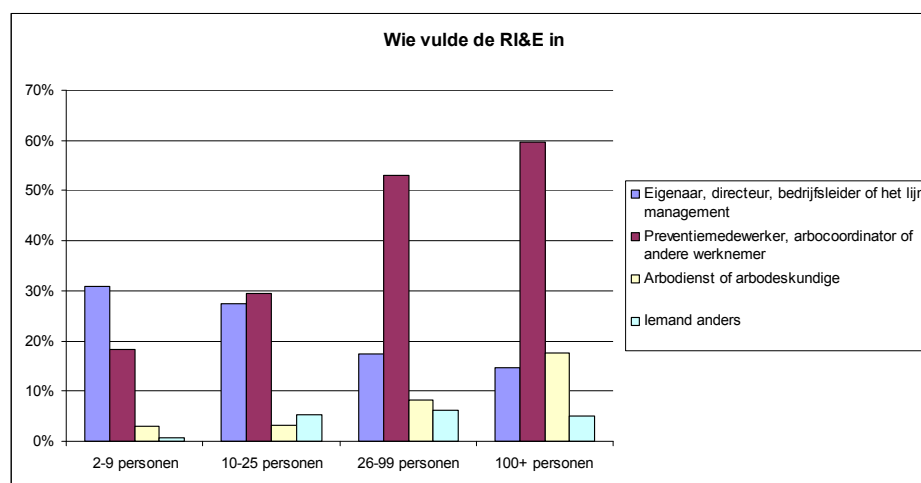
Het invullen van de RI&E gebeurde vooral door de preventiemedewerker, arbocoördinator of andere werknemers. Ook de eigenaar, bedrijfsleider of het lijnmanagement voerde vaak een RI&E uit (zie grafiek 4).

Grafiek 4 Wie heeft de RI&E ingevuld

In grafiek 5 is per bedrijfsgrootte weergegeven door wie de RI&E is ingevuld. Hieruit blijkt dat in kleine bedrijven (2-9) werknemers de RI&E met name wordt ingevuld door de eigenaar/directeur (31%) In grotere bedrijven (25+) wordt de RI&E met name ingevuld door de preventiemedewerker, arbocoördinator of andere werknemers (60%). Bij bedrijven met 10- 25 werknemers wordt de RI&E bijna net zo vaak door de eigenaar/directeur als door de preventiemedewerker, arbocoördinator of andere werknemers ingevuld.

Bij deze vraag hadden de respondenten de mogelijkheid om meerdere antwoorden te kiezen. Uit grafiek 5 blijkt dat de RI&E vaak door meerdere personen in een bedrijf wordt ingevuld.

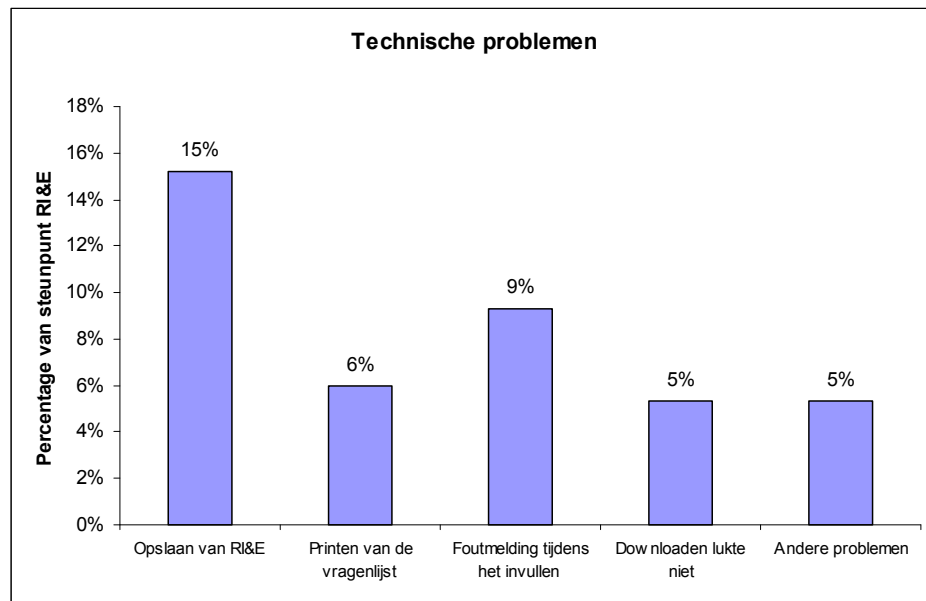
Grafiek 5 Wie vulde de RI&E verdeeld naar bedrijfsgrootte

3.3 Gebruiksvriendelijkheid van het digitale RI&E-instrument

Van de mensen die een RI&E-instrument van het Steunpunt hebben ingevuld geeft 90% aan de vragen uit de RI&E te begrijpen. 77% vindt dat ook de modules goed aansluiten bij hun bedrijf.

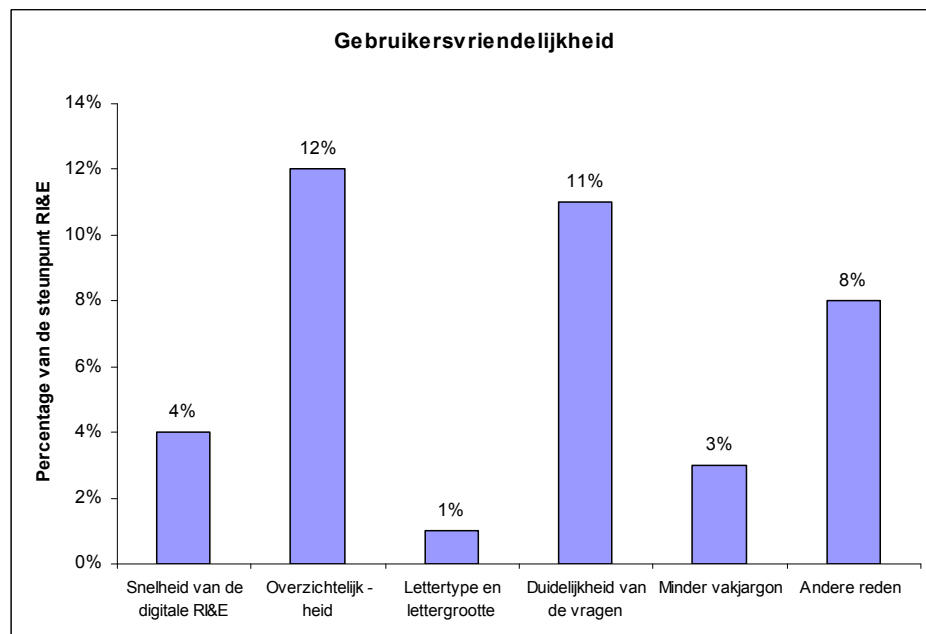
74% van de respondenten vindt dat het RI&E-instrument dat zij hebben gebruikt ook zou werken als ze meerdere vestigingen zouden hebben. 80% wist wat zij na het volledig invullen van de RI&E met de RI&E moesten doen.

24% van de respondenten ondervond technische problemen tijdens het invullen van de RI&E. Het meest voorkomende probleem met de RI&E was het opslaan (zie grafiek 6). Als er technische problemen waren, wist 60% waar men met deze vragen terecht kon.

Grafiek 6 Aard van de technische problemen.

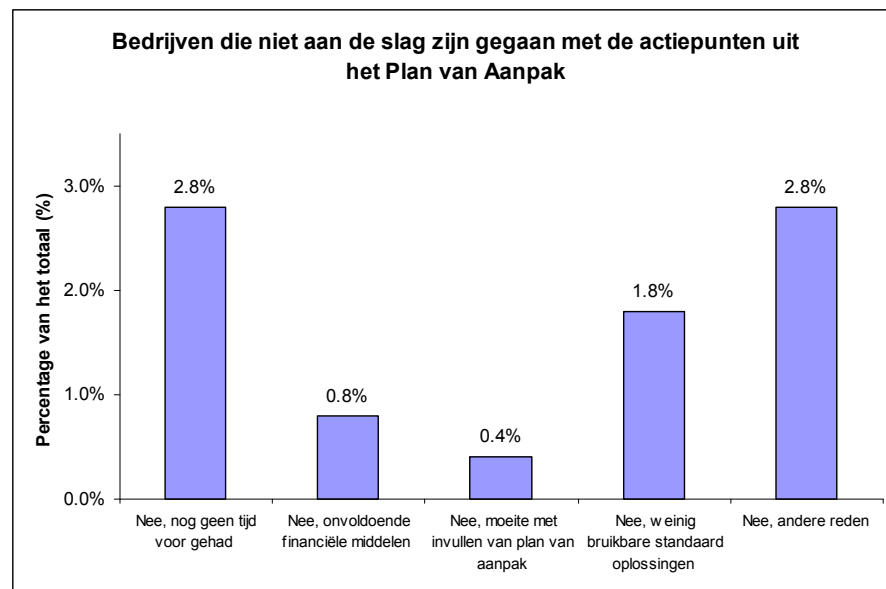
Meer dan 80% van de mensen vond de RI&E gebruikersvriendelijk. Als men de RI&E niet gebruikersvriendelijk vond, waren de meeste opmerkingen dat de overzichtelijkheid van de RI&E beter kon (zie grafiek 7). In de meeste gevallen vond men de omvang van de vragenlijst goed (66%), ongeveer 30% gaf aan dat de omvang van de vragenlijst te lang was.

Grafiek 7 Gebruikersvriendelijkheid van Steunpunt RI&E

3.4 De bijdrage van de RI&E aan het arbeidsomstandighedenbeleid in bedrijven

Volgens velen (ongeveer 90%) heeft men door de RI&E een beter beeld gekregen van de omstandigheden en draagt de RI&E bij aan het verbeteren van de arbeidsomstandigheden. Bijna altijd ging men ook aan de slag met de actiepunten uit het PvA. Als dit niet meteen werd gedaan, gaf men vaak als reden dat daar nog geen tijd voor was geweest (zie grafiek 8).

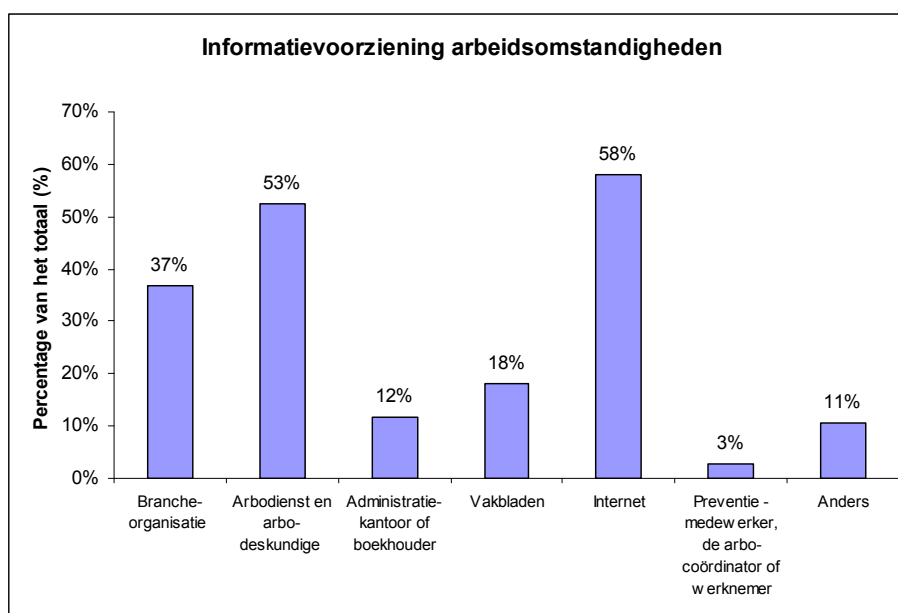
Grafiek 8 Bedrijven die niet aan de slag zijn gegaan met actiepunten uit het Plan van Aanpak

3.5 Werknemersbetrokkenheid bij het uitvoeren van de RI&E

In 75% van de gevallen waren werknemers betrokken bij het opstellen en uitvoeren van de RI&E. En 80% van de werknemers werd ook geïnformeerd over de voortgang van de RI&E. Overleg over het opstellen van de RI&E met de ondernemingsraad (OR) of personeelsvertegenwoordiging (PVT) was er in 57% van de gevallen.

3.6 Informatie over arbeidsomstandigheden

Als mensen informatie nodig hebben over arbeidsomstandigheden, wordt in de meeste gevallen op internet gezocht, op de tweede plaats komt dan de arbo-dienst/arbodeskundige en daarna gaat men naar de brancheorganisaties (zie grafiek 9).

Grafiek 9 Waar gaat men heen voor informatie over arbeidsomstandigheden

3.7 Verrijking informatie vragenlijstonderzoek

Om de informatie van het vragenlijstonderzoek te verrijken zijn telefonische en per e-mail een aantal brancheorganisaties en bedrijven geraadpleegd.

Hieronder een opsomming van de meest gemaakte opmerkingen:

Bedrijven

- Downloadversies niet geschikt voor apple / MAC pc's.
- De standaard oplossingen, maatregelen in de RI&E zijn erg standaard.
- Veel branchespecifieke RI&E-instrumenten zijn erg algemeen en oppervlakkig.
- In veel bedrijven wordt de RI&E samen met de werknemers ingevuld.
- Niet alle risico's in komen voor in de branche RI&E's. In sommige gevallen wijken de risico's af van de risico die in de arbocatalogus zijn opgenomen.
- Uit de RI&E kwam naar voren dat het bedrijf een OR moest hebben. Daar zijn we mee aan de slag gegaan.
- Veel kleine ondernemers (bedrijven tot 20 werknemers) weten niet dat het hebben van een RI&E wettelijk verplicht is. Accountants, tussenpersonen, verzekeraars, de Kamer van Koophandel en brancheorganisaties wijzen bedrijven hier niet op. Het zou goed zijn hier meer aandacht aan te besteden door bijvoorbeeld een communicatiecampagne.
- Voor kleine ondernemingen is niet duidelijk wanneer ze de 'checklist gezondheidsrisico's' mogen gebruiken.
- Niet alle vragen zijn voor ons bedrijf van toepassing, maar het was niet mogelijk om nvt in te vullen.
- Gebruik duidelijk Nederlandse taal. Houdt bij het formuleren van de vragen in de RI&E rekening met het niveau van de mensen die de RI&E in de praktijk moeten invullen.
- Veel bedrijven van ons administratiekantoor geven aan geen zin te hebben in het uitvoeren van de RI&E, ondanks dat het wettelijk verplicht is.

- Het is niet mogelijk als bedrijf onderdelen aan de RI&E toe te voegen. Niet alle branche RI&E-instrumenten bevatten alle risico's.
- De gebruiksvriendelijkheid kan beter, bijvoorbeeld de lay-out van het Plan van Aanpak.
- Goed initiatief om RI&E's voor iedereen via Internet beschikbaar te stellen.
- Fijn dat bedrijven ergens met hun vragen over de RI&E terecht kunnen.
- Niet alle bedrijven weten waar ze terecht kunnen met (met name technische) vragen over het gebruik van de RI&E-instrumenten.

Brancheorganisaties

- Het CMS-systeem is niet gebruiksvriendelijk, langzaam en regelmatig erg instabiel.
- Het Steunpunt communiceert onvoldoende over wijzigingen die in het systeem worden doorgevoerd.
- Wanneer bedrijven langer dan 30 minuten niet aan hun RI&E werken en deze niet hebben opgeslagen zijn alles kwijt wanneer zij weer verder willen werken.
- Er is geen previewfunctie meer. Nu moet altijd de RI&E gepubliceerd worden om de gemaakte wijzigingen te kunnen zien. Iedereen kan deze RI&E dan gebruiken ook al zitten er nog fouten in de RI&E.
- Er zit verschil tussen de online (internet) en offline (download) RI&E.
- Het systeem heeft moeite met speciale tekens zoals, &, é, ë etc.
- Het is niet mogelijk submodules te verplaatsen. Iedere vraag moet nu opnieuw worden ingevoerd.
- Het is niet mogelijk om bij vragen de antwoord mogelijk nvt in te vullen. Niet alle vragen zijn voor alle bedrijven van toepassing.
- Aan het eind van de RI&E moet de invuller een e-mailadres van de arbodienst invullen, maar vervolgens wordt de RI&E niet verzonden. Dit is voor bedrijven vaak onduidelijk.
- Bedrijven kunnen vaak niet goed zien of alle vragen van een module zijn ingevuld. Er wordt nu alleen zichtbaar wanneer binnen een module knelpunten zijn.
- Aan het begin van iedere RI&E staat aan de linkerkant van het scherm het woordje 'profiel' ook wanneer in de betreffende RI&E geen profiel zit. Dit is voor gebruikers onduidelijk.
- Aan iedere vraag wordt een categorie gekoppeld, beleidsvraag, top 5 risico of overige. Alleen in het geval van een top 5 risico is het mogelijk een automatische risico-indeling aan de vraag te koppelen. Dit zou bij alle vragen het geval moeten zijn.
- Als de invuller niet hoeft of wil evalueren dan ook geen op- en aanmerkingen hierover in beeld. Nu alleen maar verwarrend door vragen te stellen die men niet kan beantwoorden, omdat het al is vastgesteld (Top 5 en beleidsvragen). Al met al is het onderdeel Evaluatie een minpunt in het totale product. Dit onderdeel is tijdrovend, terwijl er soms door de invuller (vrijwel nimmer) iets in te vullen is.
- In het onderdeel Evaluatie is de wijze van vraagstelling gebruiksonvriendelijk. Nu staat er bijvoorbeeld: 'Aan het volgende is niet voldaan: De klimaatbehouding van de werkruimtes is goed geregeld'. Dit kan tot verwarring leiden omdat de gebruiker zeer alert moet zijn in het lezen van de vraag.

3.8 Conclusies gebruikersonderzoek

3.8.1 *RI&E-naleving*

Uit het gebruikersonderzoek blijkt dat 65% van de respondenten een RI&E heeft ingevuld. Van de bedrijven die een RI&E hebben ingevuld is 90% aan de slag gegaan met de actiepunten uit het Plan van Aanpak. De voornaamste reden voor het niet hebben van een RI&E (35%) en het niet oppakken van de actiepunten uit het Plan van Aanpak (10%) is het gebrek aan tijd. De meeste bedrijven geven aan dat zij wel van plan zijn dit op korte termijn te gaan doen. Ook blijkt dat 10% van de bedrijven die geen RI&E hebben niet wisten dat dit wettelijk verplicht is.

Bij een meerderheid van de bedrijven (38%) wordt de RI&E ingevuld door de preventiemedewerker, arbocoördinator of andere werknemers gevolgd door de directeur, bedrijfsleider en lijnmanager (23%). Bij deze vraag was het mogelijk meerdere antwoorden te geven. Bij het analyseren van de gegevens is gebleken dat de RI&E in kleine bedrijven (2-9 werknemers) met name wordt ingevuld door de directeur/eigenaar (30%). Bij grotere bedrijven 25+ wordt de RI&E met name ingevuld door de preventiemedewerker, arbocoördinator of andere werknemers. Voor het uitvoeren van de RI&E wordt relatief weinig gebruik gemaakt van een arbodienst/arbodeskundige (8%). Het betrekken van een arbodienst bij het uitvoeren van de RI&E komt het meest voor bij grote bedrijven met meer dan 100 werknemers (18%).

3.8.2 *Gebruiksvriendelijkheid van de digitale RI&E-instrumenten*

Circa 80% van de bedrijven vindt de RI&E-instrumenten gebruiksvriendelijk. Bedrijven die de RI&E-instrumenten niet gebruiksvriendelijk vinden hadden vooral opmerkingen over de overzichtelijkheid van de RI&E, en dan met name over de overzichtelijkheid van het Plan van Aanpak (12%) en de formulering van de vragen (11%). Ook uit de aanvullende informatie die het Steunpunt heeft ontvangen van gebruikers blijkt dat de formulering van vragen verbeterd kan worden. Ook vinden bedrijven dat er meer en betere toepasbare standaard oplossingen / maatregelen in de RI&E opgenomen moet worden.

Veel bedrijven (circa 77%) vinden dat de modules en vragen uit de RI&E-instrumenten aansluiten bij hun bedrijfssituatie / branche. Daarentegen vindt 31% van de bedrijven wel dat de vragenlijst te lang is.

24% van de bedrijven heeft technische problemen ondervonden tijdens het invullen van de RI&E. Het meest voorkomende probleem was het opslaan van de RI&E (15%).

60% van de mensen die technische problemen hebben gehad wisten waar zij met hun vragen terecht konden.

3.8.3 *De bijdrage van de RI&E aan het arbeidsomstandighedenbeleid in bedrijven*

Veel mensen (ongeveer 90%) geven aan door de RI&E een beter beeld te hebben gekregen van de arbeidsomstandigheden in het bedrijf. Ook geven ze aan dat het invullen van de RI&E bijdraagt aan de verbetering van de arbeidsomstandigheden.

3.8.4 *Werknemersbetrokkenheid bij het uitvoeren van de RI&E*

De betrokkenheid van werknemers van de RI&E is groot. In 75% van de gevallen waren de werknemers betrokken bij het invullen van de RI&E. Ook wordt in meer dan de helft van de gevallen overleg gevoerd met de OR/PVT en worden werknemers geïnformeerd over de voortgang van de RI&E (80%).

3.8.5 *Informatie over arbeidsomstandigheden*

Het grootste deel van de mensen die informatie willen over arbeidsomstandigheden maakt hiervoor gebruik van internet (58%). Ook wordt door veel mensen de arbo-dienst/arbodeskundige geraadpleegd (53%). In mindere mate wordt gebruik gemaakt van vakbladen, de preventiemedewerker en het administratie kantoor.

4 Aanbevelingen

Uit de secundaire analyse en het gebruikersonderzoek kan geconcludeerd worden dat het verhogen van de RI&E-naleving mogelijk is door middel van twee trajecten. Het eerste traject is gericht op communicatie en implementatie van de RI&E-naleving en het tweede traject op het ontwikkelen van een nieuwe generatie RI&E-instrumenten. In paragraaf 4.1 zijn de aanbevelingen opgenomen ten aanzien van het flankerend beleid. Paragraaf 4.2 gaat in op de ontwikkeling een nieuwe generatie RI&E-instrumenten.

4.1 Flankerende communicatie- en implementatiestrategie

Met dit onderzoek is aangetoond dat er een positieve wisselwerking is tussen het uitvoeren van een RI&E en het invoeren van maatregelen, het voeren van overleg en de tevredenheid van werknemers op het gebied van arbo en verzuim binnen bedrijven. De RI&E geeft een beter beeld en draagt bij aan het verbeteren van arbeidsomstandigheden binnen het bedrijf. Hiermee wordt de positieve invloed die de RI&E binnen een bedrijf kan hebben bevestigd.

Deze conclusie ondersteunt ook de gedachten van het Steunpunt RI&E-instrumenten dat verhoging van de RI&E-naleving een positieve invloed kan hebben op de veiligheid en gezondheid binnen bedrijven. Gezien het feit dat de nalevinggraad op dit moment rond de 49% ligt is hier nog een hoop winst te halen. Met name bij de kleine bedrijven (minder dan 10 werknemers) in de sectoren horeca, handel, financiële instellingen en zakelijke dienstverlening.

In deze strategie spelen brancheorganisaties een belangrijke rol. Zij hebben een positieve invloed op bedrijven als het gaat om de RI&E-naleving. Te zien is dat bedrijven die zijn aangesloten bij een brancheorganisatie vaker een RI&E hebben ingevuld dan bedrijven die niet bij een brancheorganisatie zijn aangesloten. Aangezien alle bedrijven op basis van de arbowet aangesloten moeten zijn bij een arbodienst/arbodeskundige kunnen zij ook als kanaal worden gezien om bedrijven te informeren over de RI&E verplichting.

Echter kleine bedrijven zijn (zoals ook uit het onderzoek RI&E in kleine bedrijven is gebleken) moeilijker via deze kanalen te bereiken. Er zal dus ook nagedacht moeten worden over aanvullende routes om deze bedrijven te bereiken. Zeker gezien het feit dat hier de hoogste winst te behalen valt. Hierbij zou gedacht kunnen worden aan organisaties waarmee bedrijven regelmatig contact hebben (administratiekantoren en/of accountants) of aan organisaties waarmee mensen contact hebben wanneer zij een onderneming willen starten (Kamer van Koophandel en verzekeraars).

In de communicatie- en implementatiestrategie is internet een belangrijk middel, uit het onderzoek blijkt dat kleine ondernemers hier de meeste informatie vandaan halen.

Uit zowel de secundaire analyse als het gebruikersonderzoek blijkt dat een deel van de bedrijven niet op de hoogte is van het feit dat het invullen van een RI&E wettelijk verplicht is. Daarnaast is men ook niet op de hoogte van de wetgeving rondom het toetsen van de RI&E. Van de bedrijven die wel bekend is met RI&E-verplichting, maar hier geen gevolg aan geeft, geeft het merendeel aan dat tijdsgebrek de belangrijkste oorzaak is. Men is echter wel bereidwillig met de RI&E aan de slag te gaan. Het verdient dan ook aanbeveling hieraan extra aandacht te geven in de communicatie- en implementatie strategie.

4.2 Een nieuwe generatie RI&E-instrumenten

De aanbevelingen ten aanzien van een nieuwe generatie RI&E-instrumenten zijn onder te verdelen in technische aanbevelingen en inhoudelijke aanbevelingen.

4.2.1 *Technische aanbevelingen*

Uit het gebruikersonderzoek blijkt dat 80% van de respondenten de digitale RI&E-instrumenten van het Steunpunt RI&E-instrumenten gebruiksvriendelijk vinden. De 20% die dit niet vindt heeft input geleverd voor het verhogen van het gebruiksgemak. Ook de brancheorganisaties hebben hiervoor input geleverd. Het blijkt dat met name aan de beheerkant van het systeem (de kant waar brancheorganisaties de RI&E invoeren en actualiseren) verbeterd kan worden. Omdat het huidige CMS-systeem van het Steunpunt RI&E-instrumenten inmiddels 5 jaar oud is, is het systeem toe aan upgradering.

Op dit moment is het updaten van het CMS-systeem in volle gang en bij het updaten van het nieuwe CMS-systeem zullen zoveel mogelijk de ingebrachte verbeterwensen van de gebruikers en beheerders worden meegenomen. Per punt dient gekeken te worden óf en op welke wijze de ingebrachte punten verwerkt kunnen worden. Daar het nieuwe systeem (net als het huidige systeem) een generieke toepassing is, is het mogelijk dat niet alle ingebrachte verbeterpunten verwerkt kunnen worden.

4.2.2 *Inhoudelijke aanbevelingen*

Naast technische verbeterwensen hebben bedrijven ook inhoudelijke verbeterwensen aangeleverd. Ook is door 31% van de respondenten aangegeven dat zij de vragenlijst te lang vinden en dat de formulering van de vragen verbeterd kan worden (11%).

De inhoudelijke verbeterwensen zoals opgenomen in hoofdstuk 3 dienen als input voor het pilotproject 'Ontwikkeling van een nieuwe generatie RI&E-instrumenten'.

5 Referenties

Oeij P.R.A., de Vroome E.M.M., Sanders J.M.A.F., and van den Bossche S.N.J (2009).
Werkgevers Enquête Arbeid 2008: Methodologie en beschrijvende resultaten. Almere:
Thieme.

Bijlage 1 Toetsingsregime RI&E-instrumenten

De wet verplicht dat de RI&E door een gecertificeerde arbodienst/deskundige getoetst wordt. Een gecertificeerde arbodienst/deskundige toetst de RI&E en adviseert bij het Plan van Aanpak. Die kijkt of alle risico's op de lijst staan. Of de situatie in het bedrijf goed is weergegeven. Of de laatste normen en richtlijnen zijn gebruikt.

Moet iedere organisatie zijn RI&E laten toetsen?

Nee, het toetsen van de RI&E hangt af van de grootte van het bedrijf en het soort RI&E-instrument dat gebruikt wordt. Onderstaand worden de verschillende varianten toegelicht.

Organisaties met ten hoogste 40 uur arbeid per week (alle werknemers samen)

Deze moeten een RI&E hebben, maar hoeven dat document niet te laten toetsen.

Organisaties met ten hoogste 25 werknemers

Na de wetswijziging van 1 januari 2007* hoeven bedrijven met maximaal 25 werknemers hun RI&E-document niet langer te laten toetsen, mits ze gebruik maken van een goedgekeurde branchespecifieke en in de CAO opgenomen door een deskundige getoetst RI&E-instrument. Op de website www.rie.nl is een RI&E-instrument dat is vastgelegd in de CAO, te herkennen aan dit icoontje .

Voor organisaties waarvoor niet zo'n CAO-RI&E-instrument bestaat

Een toets blijft verplicht, maar daar zijn lichte varianten bij mogelijk:

Vangnetregeling, toetsing door arbodienst

Organisaties zonder CAO-RI&E-instrument met maximaal 25 werknemers kunnen volstaan met een 'lichtere' toets mits ze gebruik maken van een RI&E-instrument dat door werkgevers en werknemers op branche- of sectorniveau is vastgesteld. Op de website www.rie.nl is een RI&E-instrument waarmee bedrijven in aanmerking komen voor de lichtere toets, te herkennen aan dit icoontje .

* Hier is sprake van een verandering als gevolg van de wijziging van de Arbowet per 1 januari 2007 ([Arbowet artikel 14](#) en [Arbobesluit artikel 2.14b](#)): vóór 1 januari 2007 lag de grens bij bedrijven met maximaal 10 werknemers, deze is nu opgetrokken tot bedrijven met maximaal 25 werknemers. Dit betekent dat Sociale Partners kunnen kiezen voor:

- Erkenning van een branche RI&E-instrument met als voordeel 'lichte RI&E-toets' voor bedrijven met maximaal 25 werknemers. Dit heeft zijn juridische basis in de Certificatieregeling Arbodiensten, waar Sociale Partners met arbodiensten verantwoordelijk voor zijn.
- Opname van een (door minstens één gecertificeerd arbodeskundige beoordeelde) branche RI&E-instrument in de CAO met als voordeel 'geen RI&E-toetsing' voor bedrijven met maximaal 25 werknemers.

Aangezien een CAO een 'zwaarder instrument' is dan een erkenning van een RI&E-instrument, stellen Sociale Partners wellicht zwaardere eisen aan de kwaliteit van een RI&E-instrument dat ze in de CAO overeenkomen, dan in geval van erkenning. Het geeft Sociale Partners naar elkaar dus onderhandelingsmogelijkheden, en dan niet alleen over het RI&E-instrument, maar ook over andere aspecten van de arbo-infrastructuur in de branche. Het is voorstelbaar dat Sociale Partners vóór de afloop van een CAO (de status van) het branche RI&E-instrument op de agenda zetten voor het CAO-overleg.

Indien de RI&E niet is voorzien van dit icoontje dient de RI&E op de gewone wijze getoetst te worden. Dit houdt in dat de RI&E getoetst wordt middels een bedrijfsbezoek door een gecertificeerde arbodienst.

Maatwerkregeling, toetsing door afzonderlijke deskundige(n)

De partners die een maatwerkregeling aangaan, meestal dus CAO-partijen, kunnen met de deskundige(n) afspraken maken over de aard van de toets. Bijvoorbeeld ook bij organisaties met meer dan 25 werknemers kan een lichte toets afgesproken worden bij gebruik van een bepaald RI&E-instrument.

Voor alle organisaties met meer dan 25 werknemers

Organisaties met meer dan 25 werknemers moeten hun RI&E-instrument op de gewone wijze laten toetsen.

NB: voor het tellen van het aantal medewerkers geldt niet het aantal FTE's, maar het aantal daadwerkelijke personen.